

MERHAMETİN KARŞILIĞI

es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berakâtühû!

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri! Allah Teâlâ Hazretleri cümlenizden razı olsun... Cümlenizi iki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin...

Evliya Çelebi'yi hatırlıyorum, rahmetli, diyar diyar gezmiş; bu sefer ben de size Medine-i Münevvere'den sevgiyle, sevinçle hitap ediyorum.

Bizimle irtibat kuran kardeşlerimizden de Allah razı olsun... Bize radyo yayını yapma nimetini veren Allah'a hamd-ü senâlar olsun...

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in mübarek Medine-i Münevvere'sinden size bu cuma canlı yayın yapıyorum, sesleniyorum. Allah Teâlâ Hazretleri cümlemizi Peygamber Efendimiz'in şefaatine nâil eylesin...

Cümlemizi Peygamber Efendimiz'in bu güzel beldesini severek ziyaret etmeye, sıhhat ve afiyet üzere ziyaret etmeye muvaffak eylesin, nasip eylesin cümlemize...

a. Peygamber Efendimiz’i Ziyaret

Biliyorsunuz Peygamber Efendimiz’in kabrini ziyaret etmenin, mescidini ziyaret etmenin sevabı var. Sahih hadislerde:

لَا تُشَدُّ الرَّحَالُ إِلَّا إِلَى ثَلَاثَةِ مَسَاجِدَ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ وَمَسْجِدِي هَذَا وَمَسْجِدِ الْأَقْصَى¹

(İbâdet için) Şu üç mescidden başkasına yolculuk edilmez: Mescid-i Harâm, benim mescidim (Mescid-i Nebevî) ve Mescid-i Aksâ.

(*Lâ tüşeddü’r-rihâlü illâ ilâ selâseti mesâcid*) “Üç mescitten başkasına ziyaret caiz değil; ama, üçüne câiz:

1. (*el-Mescidi’l-harâm*) Mekke-i Mükerrreme’deki Mescid-i Haram.

2. (*Ve Mescidî hâzâ*) Şu benim mescidim; yâni Medine-i Münevvere’deki Mescid-i Nebevî.

3. (*Ve Mescidi’l-aksâ.*) Kudüs’teki Mescid-i Aksâ.” diye bildirilmiş.

Bir hadis-i kudsîde de Allah Teâlâ Hazretleri buyurmuş ki:

---

¹ Buhârî, “Tetavvu’”, 14 (1132); Müslim, “Hac”, 415 (827); Râmûzu’l-Ehâdîs, 474/4.

إِنَّ عَبْدًا أَصَحَّتْ جِسْمُهُ وَوَسَّعْتُ عَلَيْهِ فِي رِزْقِهِ
لَا يَفِدُ إِلَيَّ فِي كُلِّ خَمْسَةِ أَغْوَامٍ لَمَحْرُومٌ²

(*Inne abden eshahtü cismehû*) “Bir kul ki, vücuduna sıhhat ve afiyet verdim, (ve vessa’tü aleyhi fî rizkîhî) onun üzerine rızıkı genişlettim. (*Lâ yefidü ileyye fî külli hamseti a’vâmin*) Bu sıhhatine, rızık bolluğuna rağmen, beş senede bir bile bana gelmiyor; (*le-mahrûmün*) muhakkak o mahrumdur.”

Nedir bu Allah Teâlâ Hazretleri’ne gitmek?.. Allah Teâlâ Hazretleri’ne gitmekten murat, burada haccetmek, umre yapmak... Demek ki, Allah Teâlâ Hazretleri zengin, sıhhatli, güçlü kuvvetli bir insanın, hiç olmazsa beş senede bir haccetmesini seviyor. Buradan o anlaşılıyor.

Tabi, dinimizin temellerinden, çok önemli esaslarından birisi Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz. Onun sünnet-i seniyyesi dinimizin ana kaynakları, onun sevgisi imanımızın temeli... Bir mümin, Rasûlullah *sallallahu*

---

² Beyhakî, Sünenü’l-Kübrâ, 5/431 (10392); Râmûzu’l-Ehâdis, 327/3.

aleyhi ve sellem Efendimiz’i annesinden, babasından, evlâdından, bütün sevgililerinden, sevdiği insanların hepsinden daha çok sevmek seviyesine yükselebilmişse hakiki iman sahibi olabiliyor. Aksi takdirde henüz daha kenarda dolaşan, henüz daha için iç yüzünü kavrayamamış bir kimse olmuş oluyor. Allah hidayet eylesin, gerçekleri göstersiz...

Dün akşam cuma gecesi olduğu için -hani perşembeyi cumaya bağlayan geceye, ertesi günün adı veriliyor biliyorsunuz, cuma gecesi deniliyor- buradaki ihvânımız, kardeşlerimizle buradaki misafirhânemizde toplandık. Biliyorsunuz, Medine-i Münevvere’de Allah bize, kiralık da olsa, bir misafirhâne nasip etti. Hocamız cennetmekân çok arzu etmişti. Hatta Türkiye’den paralar toplamıştı, hayırları yapmak isteyen insanlara işaret buyurmuştu;

“Medine’de bizim de bir yerimiz olsun!” diye.

Aslında çok yerlerimiz var. Ecdaddan kalma tekkelerimiz var, tarikatlarımızdan kalma Nakşibendî tekkesi, falanca yer, vakıf falan.

Aslında bunlarla, vakıflar idaresi olarak güzel temaslarla, zamanında belki onların hepsini geri alabilirdik. Vakıf çünkü... Mümin olan insanlar vakfın şartlarına riayet eder.

Burada da şeriatin ahkâmının uygulandığı bir ülke olması dolayısıyla, delil gösterildiği zaman birtakım şeylerin itirazsız kabul edilme durumu olacağını tahmin ediyorum ben. Yâni aslında çok yerlerimiz vardı. Hani bizim veya tarikatımızın veya büyüklerimizin çok yerleri vardı. Ama neyse.

Hocamız da, böyle bir yer edinmek için çalışmalar yapmıştı. Yüz binlerce riyallerle bir yerler alınmıştı, bir katlar yapılmıştı falan... Allah büyük sevaplar versin Hocamız'a... Fakat onlar, netice itibariyle bize yâr olmadı. Hocamız için yapılmış olan dairelerde, şimdi başkaları oturuyorlar. Onların hesabı tabii ahirete kaldı. Ama hülâsası, bizim burada, kiralık da olsa bir misafirhânemiz oldu sevgili dinleyiciler! Hani dertli olan söylermiş. Biraz bu konuda benim derdim olduğundan, konuyu biraz kaydırdım.

Misafirhânemizde dün akşam toplandık. Allah razı olsun, Türkiye’den çok ağzı dualı kardeşlerimiz var... Hanım kardeşlerimiz var, bey kardeşlerimiz var. Ben böyle, “Hicaz’a gideceğim!” deyince, onlar:

“Aman hocam şu çektiğimiz tesbihlerin, şu okuduğumuz

Yâsin’lerin, şu İhlâs’ların, şu kelime-i tevhit hatimlerinin sevabını orada bağışlayıverin, orada duasını yapıverin!” diye söylüyorlardı.

Biz de cuma gecesidir diye, dün akşam toplandık kendi misafirhânemizde, elhamdülillâh... Ziyarete gelen hacı kardeşlerimizle beraber; ayrıca burada çalışmakta olan mühendis veya işçi dostlarımız, kardeşlerimizle beraber...

Biz toplanınca, Türkiye’de de ne yapıyoruz normal olarak: Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz’in hadis-i şeriflerini okuyoruz. Çünkü hadis-i şerifler çok önemli. Hadis-i şerifleri, sünnet-i seniyye-yi nebeviyyeyi bilmek çok önemli!..

Sünnet-i seniyye-yi nebeviyyeyi ihyâ etmek çok sevap... Peygamber Efendimiz’in sünnetine uygun yaşamak çok çok önemli... Onun

için biz Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesini okumaya, öğrenmeye ve uygulamaya gayret eden bir topluluğuz. Ana vasfımız bu.

Tertemiz bir ehl-i sünnet itikadı; yâni, sünnet-i seniyye yolunda yürüyen mübarek âlimlerin tertemiz inancı. Hani aşırılık yok, eksiklik yok...

Böyle asırlarca büyük, temiz âlimlerimizin ortaya koyduğu, titiz, dikkatli çizilmiş hudutların içinde, cadde-i kübrâda, iman yolunda yürüyoruz. Bir vasfımız bu, imanımızın vasfı bu...

Ondan sonra da gönlümüzde ana niyetimiz, grup olarak ana amacımız:

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي

(İlâhî ente maksûdî ve rıdâke matlûbî)

cümlesiyle özetliyoruz. Yâni bunun manası şu: “Yâ Rabbi; benim arzum, murâdım, isteğim, gece gündüz durmayıp yanıp tutuşup istediğim sensin! Ben senin rızanı kazanmak istiyorum.” diyoruz.

Sevgili dinleyiciler, Allah Teâlâ Hazretleri'nin rızasını kazanmak ne ile olacak?.. Onun sevgili kulu, Muhammed-i Mustafâ'sı, Peygamber Efendimiz'in sünnetine uymakla olacak. Bidatle olmaz. Bidat yolunda yürüyen hiçbir şey

elde edemez, cezalara uğrar. Hatta bir hadis-i şerif var, çok korkunç:

أَصْحَابُ الْبِدْعِ كِلَابُ النَّارِ³

(*Ashâbü'l-bide'i kilâbü'n-nâr*) “Bid’at ehli cehennemin köpekleridir.” diye bildiriliyor.

Bidat çok kötü bir şey. Sünnete uygun olmayan bir yol, sünnete aykırı bir çizgide yürümek çok fenâ bir şey... Dinde, Peygamber Efendimiz’in koymadığı birtakım esasları aklından, kalbinden düşünüp çıkartmak çok fenâ... Sünnet-i seniyye-yi nebeviyye uygun yaşayacağız diye, tabii biz hadis-i şerifleri okuyoruz, her zaman. Türkiye’de de biliyorsunuz sohbetlerimiz hadis-i şerifler üzerine... Böyle yolda da, umumiyetle Peygamber Efendimiz’in hadis-i şeriflerini okuyoruz.

b. Peygamber Efendimiz’in Şefaati

Dün akşam, bir müjdeli hadis-i şerif geldi konunun içinde... O hadis-i şeriflerin bir grubu şefaath ile ilgili idi. Şefaath, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz’in bizler hak-

---

³ Deylemî, *Firdevs bi-Me’sûri’l-Hitâb*, 2/101-102 (2540); *Râmûzu’l-Ehâdîs*, 72/5.

kındaki, Allah’a duası, isteği; “Yâ Rabbi; bunları affeyle!” demesi, bizim hakkımızda iyi hüküm verilmesini dilemesi, şefaate etmek. Bu tabii çok önemli...

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz, dün akşam okuduğumuz ve Ahmed b. Hanbel, o Hanbelî mezhebini kurucusu, aynı zamanda çok büyük bir hadis âlimidir. Çok büyük bir hadis kitabı var onun, *Müsned-i Ahmed b. Hanbel* diyoruz; otuz beş, otuz altı bin hadis vardır içinde. Ama sahabe ismine göre tertiplenmiştir, konularına göre değil.

Orada Ebû Said el-Hudrî Hazretleri’nden rivayet edilmiş bir hadis-i şerifte, bir müjde vardı:

“Her peygambere Allah bir fırsat vermiştir: ‘Dile, dilediğini ben ifa edeceğim, vereceğim, yapacağım, iste bakalım!’ diye. Hepsi istemişlerdir bu dünyada...” diyor Peygamber Efendimiz. “Ben ise, Allah’ın bana verdiği bu ikramı, fırsatı tehir ettim, ahirete bıraktım. Ahirette ümmetime şefaate edeceğim!” buyuruyor.

Tabi, şefaatin kimlere olacağı belli. Peygamber Efendimiz'i seven. Peygamber Efendimiz'in soyunu, âlini, evlâdını seven, ona bağlı olan insanlara olacak. Günahkâr da olsalar...

شَفَاعَتِي لِأَهْلِ الْكِبَائِرِ مِنْ أُمَّتِي⁴

(Şefâatî li-ehli'l-kebâiri min ümmetî)

“Benim şefaatom, ümmetimin büyük günah işleyenlerinedir.” diye başka bir başka hadis-i şerif de var. Yâni *kebîre* işlemiş, büyük suçları var, yüzü kara, suçu çok ama, Peygamber Efendimiz yine kendisinin ümmeti olması dolayısıyla, Peygamber Efendimiz'i seven bir kimse olması dolayısıyla şefaata edecek.

Dün akşam bize çok tatlı geldi. Hem cuma gecesi hem Peygamber Efendimiz'in Medine-i Münevvere'sinde oturuyoruz, hem de ilim meclisi kurmuş, toplanmışız. İlim ve zikir meclisleri de çok sevaplı. Meleklerin etrafına toplandığı meclisler oluyor. Bir de böyle hadis-i şerif çıkınca, bize çok anlamlı gelmişti, sevinmiştik. Allah Teâlâ Hazretleri cümlemizi Peygamber Efendimiz'in şefaatine erdirdin...

---

⁴ Ebû Dâvûd, “Sünnet”, 23 (4739); Tirmizî, “Sifetü'l-Kıyâmet”, 11 (2435); Râmûzu'l-Ehâdis, 306/3.

c. Merhametin Önemi

İkinci grup hadis-i şerifler, dün akşam okuduklarımız içinde size özet olarak söylemek istiyorum, merhametle ilgili hadis-i şerifler, sevgili dinleyiciler! Merhamet; biliyorsunuz, insanın karşısındaki bir başka insana severek acıması, “Yazık!” falan diye acıma duyması demek. Tabi, bu dinin temelidir. Yâni insanın içinde çeşit çeşit duygular var. Çeşit çeşit huy-lar var. Çeşit çeşit düşünceler var. İnsanın kal-bini bir yarsan da görsen neler olduğunu, içinden neler çıkacağını. Çok çeşitli düşünceler var... Ama bu çeşitli duygu ve düşüncelerin en kıymetlilerinden birisi, dinî bakımdan en önemli olan duygulardan birisi merhamet duygusudur.

Biliyorsunuz, Allah Teâlâ Hazretleri *Er-hamü’r-Râhimîn*’dir; yâni en merhametlidir, merhametlilerin en merhametlisidir. Rahman’dır, Rahîm’dır. Hem dünyada, hem ahirette müminlere rahmetiyle tecelli edecek. Dünyada da, kâfir mümin ayırmadan herkese rızık veriyor, nimetler veriyor. Hatta kâfir olsa bile veriyor. O da Rahmân olmasından dolayı.

Yâni yaratmış, kul demiş, rızkını veriyor. Kesmiyor günah işledi diye.

Onun için Allah Teâlâ Hazretleri'nin bu Erhamü'r-Râhimîn olması, bizler için tabii çok önemli ve Allah Teâlâ Hazretleri rahmeti seviyor. Yâni, merhamet etmeyi seviyor. Kulların da birbirlerine merhametli olmasını seviyor.

الرَّاحِمُونَ يَرْحَمُهُمُ الرَّحْمَنُ إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ شَاسِعَةٌ
الْأَرْضِ يَرْحَمُكُم مِّنْ فِي السَّمَاءِ⁵

(*Er-râhimûne yerhamühümü'r-rahmân; irhamû men fi'l-ardı, yerhamküm men fi's-semâi*) “Merhametlilere Rahmân merhamet eder. Yerdekilere merhamet edin ki, göktekiler de size merhamet etsin!” diye müjde var.

مَنْ لَا يَرْحَمُ لَا يُرْحَمُ⁶

(*Men lâ yerham, lâ yürham*) “Merhamet etmeyen, merhamete mazhar olamaz. Gaddar olan, zalim olan, merhametsiz olan insan da Allah'ın rahmetine erişemez.” diye tehditler var. Onun için merhametli olmak çok önemli.

---

⁵ Tirmizî, “Birr ve's-Sıla”, 16, (1924).

⁶ Buhârî, “Edeb”, 18 (5651); *Râmûzu'l-Ehâdis*, 446/11.

Onlardan bir hadis-i şerifi okumuştuk. Diyor ki Peygamber Efendimiz:

قَبَضَاتُ التَّمْرِ لِلْمَسَاكِينِ مُهُورُ الْحُورِ الْعَيْنِ⁷

(Kabadâtü't-temri li'l-mesâkîn, mühûrû'l-hûri'l-în.) Avuç avuç miskinlere verilen hurmalar, hurilerin mehirleridir.

Yâni, şöyle torbana, sepetine elini daldırıyorsun, avuç avuç hurmayı alıyorsun, “Al!.. Al!” diye fakirlere veriyorsun. “İşte bu avuç avuç, bir tutam bir tutam fakirlere verdiği bu hurmalar, gözlerinin güzelliğiyle ad almış olan, o güzel gözlü cennet hûrilerinin nikâhlarının mehirleri olacak.” buyuruyor Peygamber Efendimiz.

Yâni, “Böyle hurmasını fukaraya avuç avuç dağıtan kimse cennete girecek, huri kızlarıyla da nikâhı olacak ve bu nikâhta da mehirler hani elmas, yakut, yüzük, altın bilmem beşibiryerdelere vesaireler oluyor dünyada. Ahirette de işte bu yaptığı hayırlar, hurmalar hûri kızlarının mehirleri olacak.” diye müjdelenmiş.

---

⁷ Deylemî, Firdevs bi-Me'sûri'l-Hitâb, 3/221 (4645); Râmûzu'l-Ehâdis, 333/2.

Muhterem kardeşlerim! Tabii biz bugün, “Bir avuç hurma nedir!” deriz ve kendimiz ancak yemekten sonra ağzımızı tatlandırmak için yiyoruz. Daha önce çorbalar geliyor, kebaplar geliyor, pilavlar geliyor, sebzeler geliyor sıra üzere tertipli...

Masanın üstündeki öteki garnitürleri, salataları vesaireleri hiç saymıyoruz. Onlar yemekleri daha tatlı yemek için iştahımızı açsın diye yapılmış, kıyıdan kenardan yiyecekler diye düşünüyoruz. En sonunda da işte hurma da olursa, birkaç tane de hurma alıyoruz.

Ama eskiden öyle miydi?.. Peygamber *salallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz’in zamanında sahabe-i kirâmın, o mübarek insanların; Allah’ın indinde derecesi evliyaullahın en yükseğinden de daha yüksek olan o insanların, ne sıkıntılar çektiğini; bizzat Peygamber Efendimiz’in nasıl günlerce böyle sabredip, açlığa tahammül edip, bir hurmayla yetinip, oruç tutup, bu sıcaklarda, bu diyarlarda nasıl ömür geçirdiğini tarih kitapları yazıyor.

Tabi o çok önemli. Bir avuç hurmayı tutup birisine verirsen, obelki onun bir günlük yiye-

ceği olur, belki bir iki günlük yiyeceği olur. Torbasına birazcık hurma biriktiren sefere çıkıyordu. Yâni seferde onları yiyecek. İşte başka süpermarket, arşı pazar yok. Öyle bir devir, öyle bir yoksulluk ama, tabii mânevî bakından muazzam zenginlik var. O dünyevi fakirlik ama, gönülleri çok zengin, çok mübarek insanlar. O zaman, kıymeti de çok oluyor.

Bir şeyin kıymeti, yapılış anındaki, işe yarayışındaki, makbule geçişteki pozisyonuyla da ilgili oluyor. Yâni, bir insan bir hayır yapar...

Ee herkesin hayır yaptığı zamanda sen de ıkartıyorsun, herkes zaten dağıtıp duruyor, sen de biraz bir şey veriyorsun. Diyelim ki, Kurban Bayramı'nda gndermişsin bir fakire birazcık et...

Tamam, Allah kabul etsin ama, zaten herkes et yiyor, zaten herkes birbirine et veriyor. Hadi bakayım, sen böyle kıtlık zamanında, hiç kimsenin dağıtmadığı zamanda bir kurban kes Allah rızası için de, fakirlere gnder...

“Oh, aylardır evimizde et yoktu.” falan diye sevinsinler; çorba yapsınlar, pilav yapsınlar, yesinler zavallılar mesela... O zaman mak-

bule geçer. Ben hatırlıyorum, Arafat'tan Müzdelife'ye dönerken otobüsün içinde saatlerdir gidiyorduk, Hocamız cennetmekân Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri'nin zamanında...

Otobüsten inemiyoruz. Yer yakın, otobüsten inemiyoruz. Otobüsü bıraksak, gideceğimiz yere gitmek zor olur diye. Otobüsün kapısı açık, dışarısı çok sıcak... Birisi kapıdan geldi:

“Selâmün aleyküm Hocam!” dedi.

Elinde termosu vardı. Çıkarttı, bir bardak soğuk su verdi Hocamız'a... Bize de verdi. Ne kadar makbule geçti! Evet bir bardak su, her yerde var ama, işte orada yok. İşte o zaman çok kıymetli...

Peygamber Efendimiz'in zamanında da öyle tabii. Bu fukaracıklar, bu zavallılar ne sıkıntılar çekiyorlar. Yiyecek yok, giyecek yok. Müthiş yoksulluk var. İşte o zaman tabii o hurmalardan depo etmeyip, esirgemeyip, sakınmayıp, çekinmeyip, alıp alıp fukaraya: “Alın kardeşlerim!” diye vermek güzel bir şey. Mümin mümini sevecek.

Hatta biz Müslümanlar gayrimüslimlere bile yardım etmişiz. Hatta yaralı hayvanlara, kuşlara yardım etmişiz. Onlar için vakıflar tesis

etmiş büyüklerimiz var. “Uçamayan yaralı ley-leklere bakma vakfı” falan diye, böyle mallar tahsis etmişler. İşte böyle şeye teşvik var. Merhamet edip de yiyemeyen, alamayan, fakir olan insanlara vermenin ne kadar sevap olduğunu gösteriyor bu hadis-i şerif.

d. Annenin Çocuklarına Merhameti

Bir de o devri anlatan bir başka hadis-i şerif vardı aynı sayfada. Onu da size okumak istiyorum sevgili dinleyiciler.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz buyurmuş ki:

قَدْ رَحِمَهَا اللَّهُ بِرَحْمَتِهَا ابْنَيْهَا

(*Kad rahimeha'llâhü bi-rahmetihâ ib-neyhâ.*) “Allah bu kadına rahmet etti, şu iki çocuğuna olan merhametinden dolayı.” diyor.

Bu da Taberânî'den rivâyet edilmiş. Şimdi olay nedir, onu anlatayım:

جَاءَتِ امْرَأَةٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
وَمَعَهَا ابْنَانِ لَهَا فَأَعْطَاهَا ثَلَاثَ تَمَرَاتٍ فَأَعْطَتْ
ابْنَيْهَا كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا تَمْرَةً فَأَكَلَا تَمَرَتَيْهِمَا ثُمَّ
جَعَلَا يَنْظُرَانِ إِلَى أُمِّهِمَا فَشَقَّتْ تَمَرَتَهَا بِنِصْفَيْنِ
بَيْنَهُمَا فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
قَدْ رَحِمَهَا اللَّهُ بِرَحْمَتِهَا ابْنَيْهَا⁸

Kadının biri Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz'e yanında iki tane erkek çocuğuyla beraber gelmiş. Peygamber Efendimiz de bu kadına üç tane hurma vermiş ve o da her bir çocuğa birer tane hurma vermiş. Çocuklar hurmaları almışlar. Onlar da kendilerine verilen hurmaları yemiş. Sonra annelerinin yüzlerine bakmaya başlamışlar. Kadıncağız da elindeki son hurmayı ikiye bölmüş, iki çocuğuna vermiş. Sonra Peygamber Efendimiz buyurmuş ki: "Allah şu iki çocuğuna merhametinden dolayı bu kadına rahmet etti."

---

⁸ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, 3/78 (2715); Râmûzu'l-Ehâdis, 333/9.

(*Câeti'mraetün ile'n-nebiyyi aleyhi's-selâm, ve me'ahe'bnâni lehâ*) “Kadıncağzın birisi Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'e gelmiş, yanında iki tane erkek çocuğuyla beraber. (*Fe-a'tâhâ selâse temerât*) Peygamber Efendimiz de, bu kadıncağıza üç tane hurma vermiş.” Tabi, Peygamber Efendimiz sayıyla vermezdi. Yok ki, üç tane verebilmiş. Olsa torbasıyla verir, çuvalıyla verir, sepetiyle verirdi Peygamber Efendimiz.

Peygamber Efendimiz'in cömertliği dillere destan... Yâni gökteki bulutlarda, yeryüzündeki deryâlarda yok öyle cömertlik! Verdi mi, tam doyurucu şekilde verirdi. Yokluktan korkmayan insanın verişiyle verirdi Peygamber Efendimiz. Gündüz eline geçeni geceye bırakmazdı, gündüz dağıtırdı. Gece eline geçeni sabaha bırakmazdı, gece dağıtırdı. Etrafına daima hayır, hasenât yapardı, verirdi. Sahabesi de öyleydi, hanımları da öyleydi... Çok cömert insanlardı. Demek ki, az var ki fazla veremedi.

Bazen evinde üç aydır ocak tütmediği olurmuş. Eve gelirmiş: “Yiyecek bir şey varmı?” diye sorarmış.

“Yok yâ Rasûlallah!” derlermiş.

“Ben de zaten oruç tutmaya heves ediyordum, oruç tutuvereyim.” dermiş.

Ee, bazen bir hurma olursa ağzına atarlarmış. Bazen öyle olurmuş ki bir tanecik hurma var ama aç insanlar çok. Birisi hurmayı biraz emermiş, ötekisine verirmiş.

İnsan başkasının ağzından çıkanı yer mi? Biz yemeyiz, atarız ama hadi bakalım, açlık cana tak ettiği zaman ne yapacak?

O zaman mecburen işte o alıyor. Zaten Müslüman Müslümandan, demek ki temizdir diye tiksime de olmuyor. O emermiş, o emermiş...

Ama asıl mesele nedir?.. Bir hurmayı bile paylaşacak kadar yoksulluğun olmasıdır. Her zaman söylüyorum: Örtü de yoktu, yiyecek de yoktu... Ev de öyle. Yâni hurma dallarını çatıp, çamurla iki tarafını sıvadılar mı, duvar olurdu. Böyle lüks binalar yoktu. Hurma dallarından örtülmüştü Peygamber Efendimiz’in mescidi... Zemini halı değildi, kumdu. Sahabeden birisi Peygamber Efendimiz’in arkasında namaz kıлып, “*es-selâmü aleyküm ve rahmetu’llâh!*” deyince hemen kalkar gidermiş. Bir gün, iki gün, üç gün... Birisi demiş ki:

“Yâ mübarek! Bak burası Peygamber Efen-
dimiz’in mescidi, sevaplı yer. Burada hemen
selam verip neden gidiyorsun? Otur biraz, dua
et, sevap kazan!” falan deyince, boynunu bük-
müş zavallı...

Herkesin iç yüzünü bilmeden ayıplamak da
doğru değil sevgili dinleyiciler. Boynunu bük-
müş:

“Çok haklı söylüyorsun kardeşim. Haklı
söylüyorsun ama, şu benim üstümdeki şu örtü
var ya, ben bunu sarınmışım, geldim burada
namaz kıldım ya, tamam. İşte bu örtüden bizim
evde bir tanecik var... Ben bunu sarındım, gel-
dim burada namazı kıldım; şimdi hemen alela-
cele eve gideceğim, hanımcağız da örtüne-
cek...” Evdeki hanımı... Çünkü biliyorsunuz,
namaz kılmak için hanımının örtünmesi lazım.

Örtünecek, o da namaz kılacak. “Sabah
namazının vakti geçmesin diye, alelacele gidi-
yorum evime, örtüyü ona veriyorum. O da sarı-
nıyor, o da namaz kılıyor.”

Ne kadar ibretli... Yâni, anlayın yoksullu-
ğun durumunu, neler çektiklerini o mübarekle-
rin!.. Bizim de, ne kadar büyük nimetler içinde
olduğumuzu anlayın da, şükcrünüz artsın!

“Yâ Rabbi; bize ne kadar nimetler vermişsin! En sevgili kulların olmadığımız halde, sana çok güzel kulluk etmediğimiz halde, neler vermişsin yâ Rabbi!” diye, Allah’a teşekkür bâbında severek ibadet edin!

Şükrünüz artsın diye bunları söylüyorum.

Şimdi, “Kadıncağız gelmiş Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*’in yanına. Yanında da iki tane çocuk var. Efendimiz üç tane hurma vermiş.” Demek ki hurmalar az, üç tane vermiş. Yâni bir hanıma, birer tane de çocuklara olacak şekilde... (*Fe-a’tati’bneyhâ külle vâhidin minhümâ temraten*) “Kadıncağız her bir çocuğa birer tane hurma vermiş; ‘Al evlâdım, al evlâdım!’ demiş. Çocuklar hurmaları almışlar. (*Fe-ekelâ temrateyhimâ*) Çocuklar kendilerine verilen hurmaları, hop yutmuşlar.” Tabii onlar da aç. Çocuk iktisat etmeyi bilmez ki. Hani insan biraz ucundan ısırır, biraz çiğnesin, tadını çıkarsın, biraz daha ısırır falan. Böyle yer az olan şeyi, yavaş yavaş yer. Lup diye yutmuşlar.

(*Sümme ce’alâ yenzurâni ilâ ümmihimâ*)

“Sonra annelerinin yüzüne bakmaya başlamışlar.” Biliyorlar ya annelerinin elinde bir hurma

daha var; böyle yüzüne bakmaya başlamışlar. Sahneyi göz önüne getiriyorum da, yüreğim dayanamıyor. (*Feşakkat temratehâ nısfeyni bey-nehümâ*) “Kadıncağz da elindeki son hurmayı ikiye bölmüş, iki çocuğuna vermiş.” Onlar da yemişler.

Yani anne ne oldu?.. Anne taş yedi. Hani annesi taş yer ya, çoluk çocuğu çok oldu mu zavallılar. Ötekiler üçer, beşer yerler; anneler de Hiçbir şey yemez, boynunu büker, ama memnun olur. Aç durur, çocuklarım yedi diye memnun olur.

Bu ne duygusudur?.. Bu annelerdeki bu güzel duygu ne duygusudur sevgili dinleyiciler?.. Merhamet duygusudur. Seviyor, çocuğunu seviyor. Kedi de öyledir, koyun da öyledir. Başka mahluklar da öyledir. Çocukları yer bitirir. Yâni emerken, sanki annesini yer bitirir gibi. Annesi zavallı, zayıftır ama, işte çocuklarım büyüsün diye böyle boynunu büker, gözlerini yarıya kapatır. İşte o çocuklarının yemesinden, içmesinden memnun olur. O çocuklar da yerler, içerler, afacan afacan birbirlerini üstüne atılıp oynarlar.

İşte bu çocuklar da yemişler. Anne ne yaptı?.. Aç kaldı. Halbuki, Peygamber Efendimiz üç tane vermişti. Bir tanesini de o yiyebilirdi.

Hatta ben düşünüyorum ki sevgili dinleyiciler, annenin biraz kendisini de beslemesi lazım!.. Niçin?.. Çocukları için... Anne kendisini çocukları için beslerse, kuvvetli olursa, çocuklarına iyi bakabilir. Ama beslemezse, zayıf düşerse, anneye kim bakacak?.. O zavallı bebekler mi kalkıp bakacak. O bakımdan, “Annenin kuvvetli olması, çocukları için de iyi!” diye düşünüyorum ben. Ama işte anne kalbi, anne şefkati, annenin merhameti böyle yaptırtıyor.

Annelik duygusu çok kıymetli bir duygu muhterem kardeşlerim! Bir annesinin çoluk çocuğuna bakması, beslemesi; gazinin, mücahidin düşmanla savaşması gibi sevaplıdır. Az bir şey değildir. Onu emzirmesi, ona bakması, onun ağlamasına tahammül etmesi, gece gündüz başucunda beklemesi, onun büyümesi için gayret göstermesi cihat gibidir. Anneler çok sevaplar kazanıyor ve annelerin hakları ödenemez.

Onun için eğer anneniz, babanız sağ ise, hayatta iseler, Allah uzun ömürler versin; sevgili dinleyiciler, annenize, babanıza çok hizmet edin!.. Hatta bazı anne, babalar bu devirde duyuyorum, İslâm'dan uzak yetişmişler. Hani bir devir geçti ya Türkiye'de...

Gericilik dediler, şöyle dediler, böyle dediler, İslâm'ı hor gördüler, çağıdışı sandılar, çöl kanunu sandılar. Hâşâ sümme hâşâ...

Ama sonradan batıdan Avrupalılar Müslüman olmaya başlayınca afalladılar, şaşırdılar. Filozoflar Müslüman olmaya başlayınca, "Allah Allah!" dediler, yanlışlarını anladılar. Yâni İslâm'ın çağıdışı olmadığı, çağlar üstü olduğu, ileri çağlara ait olduğu, ebedî olduğu, ömür boyu, dünya durdukça duracağı nihayet anlaşıldı. Yâni bütün hasımların çalışmaları, karalayanların karalamaları, güneşin balçıkla sıvanmadığı gibi İslâm'a zarar vermedi, İslâm'ın güzel bir din olduğu, en güzel din olduğu, artık gayrimüslimler tarafından da anlaşılıyor da herkes Müslüman oluyor.

Tabi şimdi bizde böyle bir devre geçmiş. Yunan klasiklerini, Zeus'u, bilmem neyi öğret-

mişler. Yunan mitolojisini, masallarını, efsanelerini öğretmişler millete... Bilmem Lenin'i, Marks'ı öğretmişler. Onları böyle ideal insan olarak göstermişler. İnsanlar sapıtmış, şaşır-mış:

“Ha, din gericiliktir, din yobazlıktır. İslâm'da iş yok... İşte varsa, yoksa her şey batıda... Veyahut Rusya'da veya Çin'de, Mao'da... Veyahut bilmem Che Guvera'da vesairede...” diye, onların kendilerine ait insanları, bize örnek göstermişler.

Yâni, senin tarihin var, mâzin var, dinin var, imanın var, şanlı şerefli...

Şimdi neyse, işte öyle bir yanlış eğitim politikasıyla insanlar yanlış yetişmiş; İslâm'ı kötü görüyor, tarikatı kötü görüyor... Nefis terbiye olacak, vicdan terbiyesi, irade eğitimi olacak; tarikatı kötü görüyor.

Pekiye, nefis nasıl terbiye olacak? Sen içinden gelen duygulara nasıl hâkim olacaksın?.. Nasıl güzel ahlakı elde edeceksin? Ahlakın mektebi neresi?..

“Tasavvuf...”

Mevlânâ nasıl yetişmiş? Yunus nasıl yetişmiş?.. Görmüyor musun, sevmiyor musun?.. Ee niye düşman oluyorsun?..

İşte böyle bazı anne-babalar İslâm’a düşman. Çocuk mümin, anne-baba kâfir... Allah saklasın... Çocuk anne-babasını doğru yola getirmeye çalışıyor; anne-baba doğru yola gelmiyor. Anne-baba, açık saçık, günahkâr, içkici, kumarcı, pokerci sabahlara kadar... Çocuk da utanıyor onların hâlinden;

“Yapmayın anneciğim! Yapmayın babacığım!” diye doğru yola çekmeye çalışıyor. Böyle bir mücadele devam ediyor.

Sevgili ve muhterem kardeşlerim! İşte ne yapıp yapıp, Allah Teâlâ Hazretleri’nin yolunda yürümeye gayret etmesi lazım herkesin... Annesi, babası yanlış yoldaysa; evlâdın anne babasına da doğruyu söylemesi lazım! Karşısındaki kim olursa olsun, ona da hakkı, gerçeği söylemesi icâb ediyor.

Sevgili dinleyiciler, zaman ilerledi; bizim de bu Medine-i Münevvere’de camiye erken gitmemiz lazım! Cuma namazına erken gitmek, hem yer bulmak bakımından, hem de sevapları çok almak bakımından gerekli...

Cuma'ya erken gidenin, daha sonra giden-
den sevabı daha fazla oluyor. Ne kadar çok du-
rursa orada, sevabı o kadar çok oluyor. Melek-
ler kapıdan girenleri yazıyorlar:

“Şu daha erken girdi, şuna bir deve kurban
etmiş gibi sevap... Buna koyun kurban etmiş
gibi sevap...” diye.

Artık hatip minbere çıktığı zaman, defteri
kapatıp onlar da konuşmayı dinlemeye başlı-
yorlar. Artık gireni yazmıyorlar. Yâni evet, cu-
mayı kılmış oluyor ama, sevabı kazanma imkânı
kalmıyor diye.

Konuşmanın neresindeydik, sevgili dinleyi-
ciler: O kadıncağız, bu iki çocuğuna merhamet
etmiş, vermiş, kendisi yememiş ve memnun
yine hâlinden, yemediği halde... Biz de diyor-
duk ki:

“Ey sevgili dinleyiciler! Anneniz, babanız
sağsa güzel hizmet edin. Hatta İslâm yolunda
gitmiyorsa bile. Geçmişte bir fırtınalı devre
geçti. Müslüman kafada, havada değil... Kalbi
imana ısınmamış. Gene yardım edin, yine hiz-
met edin ki, Müslümanın ne kadar iyi evlat ol-
duğunu görsünler. Yavaş yavaş onlar da anlarlar
hatalarını...”

Kolay değil, bir insanın yaşı başlı olup da hatalı olduğunu hazmetmesi kolay değil, hazmedemiyor insan:

“Vay benim oğlum doğruyu görüyor da ben göremiyormuşum; öyle şey olur mu?.. Ben onu yetiştirdim, o küçük!” falan diye inanmak istemiyor ama, yine de anlatmak lazım, göstermek lazım:

“Bak bunu ben söylemiyorum sevgili babacığım, sevgili anneciğim! Allah böyle emrediyor, Kur’ân böyle diyor. Bu Allah’ın kelâmı... Bak, Avrupa’dan şu kadar insanlar Müslüman oldu. Rusya’dan bile Müslüman olanlar var, Japonya’dan Müslüman olanlar var... Dünyanın her yerinden nasibi olanlar imana geliyor. Bizim dedemiz, ecdâdımız, soyumuz Müslümanken siz niye böyle yalan yanlış yolları benimseydiniz? Ahirete imanınızı zedelediniz, tehlikeye düştünüz, kendinizi kurtarın!” diye.

Hizmet etmemiz lazım! Anne-babaya evlat hizmet edecek, kâfir bile olsa... Onu imana çekmeye çalışacak, hizmet edecek. Tabi, bir de müminse anne-baba; o zaman öpüp baş üstünde gezdirmek lazım!.. Elini sıcak sudan soğuk suya değdirtmeden hizmet etmek lazım!

Hani eski manzara ama; ibrik elde, peşkir, havlu omuzda; eline, ayağına su döküp, havlusuyla kurulayıp, hizmet etmek lazım!.. Duasını almak lazım! “Allah razı olsun!” dedirtmek lazım!..

Bir hadis-i şerifi her zaman söylüyorum sevgili kardeşlerim: “Bir evlat, anne-babasına eğer şöyle bir ‘Allah razı olsun!’ dedirtebilse çok sevaba girer. Bir kere kendisine sevgiyle baktırtabilse, bir köle âzâd etmiş gibi sevap kazanır.” diyor Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*.

Yâni baba veya anne evlâdına bakacak şöyle, “Bu benim evlâdım!” diye sevgiyle bakacak. Kızarak değil, severek bakacak. Evlat sevap kazanıyor. Ne kadar?.. Bir köle âzâd etmiş kadar sevap... Bir köle ne demek bu devirde?.. En aşağı, bir araba demek... Yâni, bir araba alıp da bağışlayabiliyor musun? Yâni, köle az bir şey değil, büyük bir varlık yâni. Bir köle âzâd etmek büyük bir iş.

Demişler ki:

“Yâ Rasûlallah! Anne-baba evlâdına günde üç yüz altmış defa bakar.”

Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:
“*Allâhu ekber!..*”

Yâni, “Allah en büyüktür. Allah her şeye kâdirdir. Yâni, üç yüz altmış defa bakınca, ‘Yoo, ben o kadar sevabı veremem!’ mi diyecek? Hepsine verir. Yâni, her bakışına bir köle azat etmiş gibi sevap verir.”

Onun için annenizin size sevgiyle bakmasına, babanızın size sevgiyle bakmasına gayret edin! Çok sıkıntı çektiler diye düşünün! Yâni zengin de olsalar, fakirlik çekmemiş de olsalar, bir çocuğu dokuz ay karnında taşıyor annesi... Ne ızdıraplar çekiyor. Taşınması kolay değil. Yemek yiyemez, midesi bulanır, gece uyuyamaz, ayakları şişer, doktorlara gider. Doğum çok zor bir olay, çok acılı, ızdıraplı bir olay.

Yeni doğan, Hiçbir şeyden habersiz bir bebek, cıyak cıyak bağıırır. Ondan sonra ona bakacak, altını temizleyecek, yıkayacak, öpecek, koklayacak, sallayacak... Hastalandığı zaman başucunda sabahlayacak...

Annenin hakkı ödenmez, babanın hakkı ödenmez; onlara sevgi gösterelim! Onların o merhametlerine... Bak, “Bir kadının bir hur-

mayı ikiye bölüp iki çocuğuna vermesinden dolayı, Allah ona merhamet etti” diyor Peygamber Efendimiz.

Sevgili kardeşlerim! Allah Teâlâ Hazretleri bir iyiliğinden dolayı insanı cennete sokar. Yâni, kabul olmuş bir iyilikten dolayı, insan cennete girer. Bak bu kadıncağz bir hurmayı ikiye böldü, iki çocuğuna verdi diye, Allah’ın rahmetine nâil oldu. Onun için iyilik fırsatlarını ganimet bilelim, kaçırmayalım! İyilik fırsatı elimize geçti mi iyilik yapalım, merhametli olalım!

Bakın dünya üzerinde çok muzdarib, sıkıntı çeken Müslüman var. Dünyanın her yerinde... Gazeteler yazıyor, görüyorsunuz. Bosna’da, Hersek’te, yüreğimiz parçalanıyor. Orta Asya’da, Çeçenistan’da yüreğimiz parçalanıyor. Somali’de, Afrika’da hâkezâ... Dünyanın her yerinde Müslüman kardeşlerimiz sıkıntı çekiyor. Biz de merhametli olacağız. Biz de hurmamızı ikiye böleceğiz, kardeşlerimize vereceğiz. Allah’ın rahmetine ermeye çalışacağız.

Allah Teâlâ Hazretleri cümlemizi rahmetine eren kullarından eylesin... Hem dünyada,

hem ahirette aziz ve bahtiyar eylesin... Ümmet-i Muhammed'i umumi olarak aziz eylesin, rahmetine mazhar eylesin...

Hastalarımıza şifâ versin, dertlilerimize devâ versin... Dertli olanlarımızın, hasta olanlarımızın hastalıklarına şifâlar ihsân eylesin...

Mücâhid kardeşlerimize yardım eylesin, gâlip eylesin, mansur eylesin, muzaffer eylesin...

Beldelerimizi korusun... İstilâya uğramış İslâm beldelerini kurtarsın... Şaşıranlara doğru yolu göstere, hidayet eylesin... evlatlarımızı, zürriyetlerimizi hayırlı evlatlar, zürriyetler eylesin...

Bizi sevdiklerimizle beraber; annemizle, evlatlarımızla, ecdadımızla ve ahfadımızla, soyumuz, sopumuzla sevdiği kulları zümresine dâhil eyleyip, cennetiyle, cemaliyle müşerref eylesin...

Aziz ve sevgili dinleyiciler! İşte Peygamber Efendimiz'in Medine-i Münevvere'sinden size böyle dualar... Allah Teâlâ Hazretleri nice cumalara, nice mübarek günlere sıhhat, afiyetle cümlemenizi erdiren...

*es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve
berakâtühû.*

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

21 Rebîü'l-Evvel 1416/18 Ağustos 1995

Medine

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak
ulaşmak için tıklayınız.](#)

